

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

140

Vragen van de leden **Karabulut** en **Leijten** (beiden SP) aan de staatssecretarissen van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de onrust naar aanleiding van plannen van wethouder Florijn te Rotterdam om bijstandsgerechtigden in de thuiszorg te laten werken* (ingezonden 9 augustus 2012).

Antwoord van staatssecretaris **De Krom** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 19 september 2012)

Vraag 1

Wat is uw reactie op de plannen van wethouder Florijn in de gemeente Rotterdam om bijstandsgerechtigden in de thuiszorg te laten werken nu zijn kassenproject finaal mislukt is? Op welke manier denkt u de werkloosheid meer algemeen en specifiek in Rotterdam te kunnen bestrijden?^{1 2}

Antwoord 1

Rotterdam vraagt van aanbieders 10% van de contractwaarde in te zetten voor social return. Doel hiervan is om mensen die behoren tot de doelgroep van social return zoveel mogelijk toe te leiden naar werk. Social return creëert extra werk(ervaring)plaatsen en kan daarmee de uitstroom uit een uitkerings-situatie van mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt ondersteunen. De Tweede Kamer heeft de afgelopen jaren aangedrongen op brede toepassing van social return door overheden. Effectieve bestrijding van werkloosheid op lokaal niveau is een taak van gemeenten zelf.

Vraag 2

Is het waar dat de bijstandsgerechtigden alleen «nieuwe klusjes» mogen doen en niet worden ingezet om de primaire thuiszorgtaken te vervullen? Welke klussen zijn dit? Welke criteria worden gehanteerd en welke banen en functies zullen worden vervuld?

Antwoord 2

Werk in het kader van social return hoeft niet uitsluitend werk in het primaire proces van de thuiszorgaanbieder te zijn, maar mag ook werk zijn in andere functies die een aanbieder aanbiedt (bijvoorbeeld werk in een verzorgings-

¹ Trouw – 7 augustus 2012 – Rotterdam: werkloze aan de slag in de thuiszorg

² <http://nos.nl/artikel/403935-rdam-werklozen-naar-thuiszorg.html>

huis of het rondbrengen van post binnen de organisatie). Daarnaast kunnen aanbieders social return ook (gedeeltelijk) invullen door compensatieorders te plaatsen, bijvoorbeeld bij het sociaal werkbedrijf van de gemeente Rotterdam.

Vraag 3

Welke lessen trekt u uit het mislukte kassenproject in Rotterdam? Wat zijn de oorzaken? Op welke wijze gaat u wel bijdragen aan het terugdringen in plaats van het laten oplopen van de werkloosheid?

Antwoord 3

Het project «Westland heeft werk» is een initiatief van twee Westlandse uitzendbureaus en de gemeente Westland. In samenwerking met de gemeenten Den Haag, Delft en Rotterdam is het doel om meer uitkeringsontvangers aan het werk te krijgen in de tuinbouw. Ik vind het te vroeg voor een eendoordeel over het project. Ik heb reeds toegezegd om uw Kamer in het najaar de evaluatie van het project «Westland heeft werk» toe te sturen.

Vraag 4

Deelt u de mening dat bijstandsgerechtigden die aan het werk gaan een volwaardig arbeidscontract met daarbij horend cao-functieloon behoren te krijgen? In alle sectoren, voor al het werk dus ook in de sector Welzijn en Zorg? Zo ja, kunt u dit garanderen voor het Rotterdamse beleid? Zo nee, wanneer en onder welke voorwaarden mag hier dan volgens u van afgeweken worden? Hoe verhoudt dit zich tot verdringing en versnippering van bestaande banen en contracten?

Antwoord 4

Het beleid in het kader van de Wet werk en bijstand is de verantwoordelijkheid van de gemeente Rotterdam. In principe verschillen bijstandontvangers van wie de uitkering eindigt omdat ze regulier werk krijgen bij een werkgever, arbeidsrechtelijk niet van andere werknemers in dezelfde functie. Onder regulier werk wordt verstaan werk dat op de reguliere arbeidsmarkt wordt verricht en waarvoor loon wordt betaald. Bijstandontvangers kunnen in het kader van een re-integratietraject ook met behoud van uitkering bij een werkgever geplaatst worden op bijvoorbeeld een proefplaatsing, work firsttraject of een leerwerktraject.

Vraag 5 en 6

Deelt u de mening dat werklozen die aan het werk gaan in het welzijn of de zorg gekwalificeerd moeten zijn? Zo ja, krijgen bijstandsgerechtigden de nodige opleiding en scholing? Zo nee, vindt u dat belangrijke taken zoals zorg, welzijn en schoonmaak door ongekwalificeerd personeel gedaan mogen worden met als gevolg uitholling van mooie beroepen en immense druk op toch al niet te hoge lonen en andere arbeidsvoorwaarden? In hoeverre vormt de inschakeling van onvoldoende of ongeschoold personeel een risico voor patiënten? Kunt u garanderen dat wat wethouder Florijn wil niet ten koste gaat van patiënten en patiënten onterechte risico's lopen?

Antwoord 5 en 6

Kwaliteitseisen die de gemeenten stellen aan de hulp bij het huishouden uit hoofde van de Wet maatschappelijke ondersteuning, onder andere aan het in te zetten personeel, gelden ook voor eventuele bijstandontvangers die ingezet worden. Bijstandontvangers kunnen evenwel met de juiste begeleiding prima in staat zijn om de geëiste kwaliteit van de hulp bij het huishouden te leveren. De gemeente kan zorgen voor (bij)scholing. Zie tevens mijn antwoord op vraag 2 en 11.

Vraag 7

Kent u voorbeelden en projecten in den lande waarbij op een succesvolle wijze bijstandsgerechtigden in de zorg zijn ingestroomd? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 7

De ministeries van SZW en VWS maken zich sterk voor regionale samenwerking tussen UWV, gemeenten en werkgevers van zorginstellingen gericht op instroom, doorstroom en behoud van mensen in de zorgsector. De laatste jaren is de infrastructuur voor samenwerking versterkt. Er zijn zogenoemde servicepunten zorg en welzijn ingericht. In verschillende arbeidsmarktregio's zijn met ondersteuning vanuit het servicepunt zorg en welzijn onder meer activiteiten ingezet op het werven bijstandontvangers in de zorg. Als concreet voorbeeld noem ik het project «Weslagen» in Zeeland, Drechtsteden en Brabant: het gaat om een BBL – traject voor mensen met een bijstand – of WW uitkering (langer dan een jaar) die vooraf met behoud van uitkering 20 weken stagelopen bij een zorginstelling.

Vraag 8

Deelt u de mening dat de wijze waarop wethouder Florijn de thuiszorgorganisaties onder druk wil zetten door de aanbesteding van de thuiszorg gepaard te laten gaan met een bezuiniging van 5 miljoen euro om zo samenwerking af te dwingen perverse effecten kan hebben gezien de tekorten en grote werkdruk in de zorg en stijgende werkloosheid? Zo nee, kunt u garanderen dat huidige thuiszorgmedewerkers niet hun baan verliezen of inkomen moeten inleveren?

Antwoord 8

De gemeente is verantwoordelijk voor de hulp bij het huishouden en vanuit die verantwoordelijkheid wil de gemeente, uit oogpunt van de betaalbaarheid van de maatschappelijke ondersteuning, dat deze hulp zo doelmatig mogelijk georganiseerd wordt. Samenwerking tussen thuiszorgorganisaties kan een bijdrage aan deze doelmatige wijze van organiseren leveren. Thuiszorgorganisaties zullen hun eigen afweging maken of het bedrijfsmatig verantwoord is een aanbod te formuleren op de door gemeente geformuleerde vraag. Het kabinet geeft geen baan- of inkomensgarantie.

Vraag 9

Deelt u de mening dat het hanteren van het kwaliteitsdocument voor verantwoorde hulp bij het huishouden en het signaleren van veranderingen in zorgbehoeften minimaal functiewaardering 15 vereist volgens de functiewaardering in de zorg?

Antwoord 9

De afspraken over de juiste inschaling van het personeel worden door sociale partners gemaakt. Deze cao-afspraken dienen door partijen te worden nageleefd. In het arbeidsrecht zijn regels gesteld waardoor werknemers in staat worden gesteld om (individueel dan wel collectief) hun belang veilig te stellen.

Vraag 10

Is het waar dat de functiewaardering voor huishoudelijke werkzaamheden (HH1) door de gemeente Rotterdam per april 2013 wordt verlaagd van 15 naar 10 en hoe valt dat te rijmen met de landelijke functiewaardering zorg? Betekent dit dat de huidige huishulpen bij ingang van het nieuwe contract een flink deel van het salaris moet gaan inleveren? Zo ja, hoe verhoudt zich dit tot de aangenomen wet Leijten over basistarieven die uitgaan van inzet van personeel dat past bij de vereiste vaardigheden voor huishoudelijke zorg?³

Antwoord 10

De gemeente gaat niet over de functiewaardering of feitelijke beloning van huishulpen. Dit is een zaak van werkgevers en werknemers. Zie antwoord 9. De Wmo draagt gemeenten wel op basistarieven voor onderscheidenlijke vormen van huishoudelijke verzorging vast te stellen en daarbij uit te gaan van de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden die benodigd zijn. De precieze invulling hiervan is afhankelijk van de lokale omstandigheden en de wijze waarop de gemeente de dienst heeft omschreven.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 31347

Vraag 11

Wat is de doelstelling van het project van wethouder Florijn om bijstandsge-rechtigden in de thuiszorg aan het werk te krijgen? Klopt het dat de instellin-gen aan wie de opdracht wordt gegund minimaal 10 procent van de feitelijke waarde van de te verkrijgen opdracht in moet zetten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en dat de hoofdaanbieder die hieraan niet voldoet een forse boete te wachten staat?⁴ Zo ja, wat is uw mening hierover? Hoe wordt de kwaliteit gewaarborgd?

Antwoord 11

De inkoop van huishoudelijke verzorging is door Rotterdam aangewezen om een bijdrage te leveren aan social return. Zie ook mijn antwoord op vraag 1. De werkgever is uiteindelijk verantwoordelijk voor het aannemen van de geschikte persoon op een functie en voor de kwaliteit van het werk. Rotter-dam heeft in het bestek voor de uitvoeringseis social return de mogelijkheid geboden om compensatieorders aan te bieden, waarbij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt van de gemeente Rotterdam ingezet kunnen worden. Mochten er dus onvoldoende geschikte mensen voor werk in de thuiszorg voorhanden zijn in de social return doelgroep om de geëiste 10% te halen, dan kan dit percentage ook gehaald worden door mensen uit de doelgroep te plaatsen op andere functies.

Vraag 12

Is het waar dat minimaal twee (bij vaste contracten) of drie (bij raamcontrac-ten) aanbieders voor de huishoudelijke zorg dienen te worden gecontrac-teerd?⁵ Hoe valt dit te rijmen met het feit dat in Rotterdam een aanbieder per gebied wordt gecontracteerd?⁴

Antwoord 12

Het is toegestaan om één aanbieder per gebied te contracteren.

Vraag 13

Wat is uw mening over het contracteren van één aanbieder per gebied in het licht van keuzevrijheid van de thuiszorggebruikers? Deelt u de mening dat dit ernstige gevolgen kan hebben voor de continuïteit van zorg ofwel het behoud van de vertrouwde thuiszorg?

Antwoord 13

Het is aan de gemeente om een en ander te bepalen.

⁴ https://login.commerce-hub.com/index.cfm?fuseAction=_requestBook.description&_kid=0BD60D86-6901

⁵ <http://www.invoeringwmo.nl/category/categorie/aanbesteden-subsidi%C3%ABren>; <http://www.invoeringwmo.nl/content/aanbesteden>; <http://www.europeseaanbestedingen.eu/europeseaanbestedingen/download/common/html/dmo2758292bdoc.pdf.html>